

**ՄՈՏՈՂՐԱՁԻԳ ԿՈՒՐՍԱՆՏՆԵՐԻ ՌԱԶՄԱԿԻՐԱՌԱԿԱՆ
ՀԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԳԻՏԱՄԵԹՈԴԱԿԱՆ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐԸ**

Մ.գ.թ., պրոֆեսոր Բ.Լ. Երիցյան

ՀՀ ՊՆ Վ. Սարգսյանի անվան ռազմական
համալսարան, Երևան, Հայաստան
E.mail: bagratyeritsyan56@gmail.com

Առանցքային բառեր: Մոտոհրա-
ծիգ, ռազմակիրառական հմտություններ,
մանկավարժական թեստավորում, մոդել-
լային սանդղակներ, արգելագոտու հաղ-
թահարում:

**Հետազոտության արդիականու-
թյուն:** ՀՀ ՊՆ Վ.Սարգսյանի անվան ռազ-
մական համալսարանի գլխավոր խնդիրն
է՝ բարձր որակավորում ունեցող սպանե-
րի պատրաստումը: Այդ խնդիրը լուծելու
նպատակով Ռազմական համալսարա-
նում դասավանդվում են բազմաթիվ ա-
ռարկաներ՝ հասարակագիտական և
ռազմատեխնիկական, այդ թվում կարևո-
րագույն՝ մարտական պատրաստության
տասնյոթ առարկա՝ կրակային պատրաս-
տություն, ռազմական տեղագրություն,
միջազգային մարդասիրական իրավունք,
ինժեներական և շարային պատրաստու-
թյուն, հրետանու հրաձգություն և կրակի
կառավարում, հրթիռահրետանային
սպառազինություն, մեքենավարում, նաև՝
ֆիզիկական ու հատուկ պատրաստու-
թյուն:

Կարևորելով ֆիզիկական պատրաս-
տությունը և, մասնավորապես՝ դրա
մասնագիտակիրառական բաղադրիչը,
բազմաթիվ գիտնականներ (Ս.Վ.Նեպոմ-
նյաշչի, Վ.Ի.Սուխոցկի և ուրիշներ) նշել
են դրա կարևորությունն ուժային կա-
ռույցների և հատկապես ազգային բանա-
կի համար (4,5), շեշտելով դրա՝ հատ-
կապես մասնագիտական պատրաստ-
ման ձևը (մոտոհրաձիգի, տանկիստի,
հետախույզի, սակրավորի, հրետանա-
վորի և այլոց համար այն ունի մասնագի-
տակիրառական նշանակություն):

Նշենք, որ զարգացնելով կուրսանտ-
ների ռազմակիրառական շարժողական
ընդունակությունները՝ մարզումների
արդյունքում տեղի է ունենում նաև նրանց
կամային որակների զարգացում: Այ-
սինքն՝ ռազմակիրառական վարժություն-
ների նպատակային և գիտակցված բազ-
մաթիվ կրկնությունները կոփում են
նրանց և հեշտացնում ծագող խնդիրների
հաղթահարումը: Դրանց տիրապետման
և հմտանալու արդյունքում աստիճանա-
բար դրսևորվում ու ձևավորվում են որո-

շակի կամային հատկանիշներ, ինչպիսիք են՝ վճռականությունը, համառությունը, նպատակասլացությունը և այլն:

Հետազոտության նպատակ: ՀՀ ՊՆ ֆիզիկական պատրաստության պարամունքների համար նոր մոտեցումներ ու վարժություններ մշակելու նպատակով որոշվեց ՀՀ ՊՆ Վ. Սարգսյանի անվան ռազմական համալսարանում անցկացնել գիտափորձ՝ ուսուցանվող բոլոր կուրսանտների ներգրավմամբ՝ որոշելու նրանց ռազմակիրառական հմտությունները ձևավորող գործոնները, բացահայտել առավել կարևոր շարժողական ընդունակությունները, մշակել պատրաստվածության վիճակի գնահատման մոդելային սանդղակները և կազմել գործնական առաջարկություններ:

Հետազոտության խնդիրները: Հետազոտության նպատակի իրականացման համար առաջադրվեցին հետևյալ խնդիրները՝ երկամյա գիտափորձի արդյունքում ուսումնասիրել կուրսանտների ֆիզիկական զարգացման փոփոխությունները, պարզել ֆիզիկական պատրաստության դասերի ծանրաբեռնվածության աստիճանը և դրանց արդյունավետության բարձրացման հնարավոր ուղիները, մշակել և գիտափորձի արդյունքներով հիմնավորել ռազմակիրառական հմտությունների ձևավորման մեթոդիկայի արդյունավետությունը:

Գիտական նորույթ: Աշխատանքի գիտական նորույթն այն է, որ գիտափորձի արդյունքում առաջին անգամ ստացվել են տվյալներ մոտոհրաձիգ կուրսանտների շարժողական ընդունակությունների, ռազմակիրառական հմտությունների վերաբերյալ, կազմվել աղյուսակներ, որտեղ համեմատվում են մաթեմատիկական վերլուծության արդյունքում ստուգողական և փորձարարական խմբերի կուրսանտների կողմից ցուցադրված արդյունքները ու կառուցվել դրանք արտացոլող մոդելային սանդղակները:

Հետազոտության մեթոդներ: Գիտափորձի խնդիրների լուծման նպատակով ընտրվեցին հետևյալ մեթոդները՝ մանկավարժական թեստավորում, շարժողական ընդունակությունների, ֆիզիկական զարգացման, ռազմակիրառական հմտությունների չափագրում, մանկավարժական դիտարկում, մաթեմատիկական վերլուծություն, գտնելու համար գիտականորեն հիմնավորված տվյալներ, որոնք թույլ կտան գնահատել ֆիզիկական պատրաստության գործընթացի կազմակերպման որակը, հագեցնել այն համալիրներով ու վարժություններով, ինչն իր հերթին կնպաստի շարժողական ընդունակությունների աճին և ռազմակիրառական հմտությունների բարելավմանը:

Չափագրումներն անցկացվել են Մոսկվայի անթրոպոլոգիայի գիտահե-

տագոտական ինստիտուտում մշակված մեթոդիկայով, ըստ որի՝ ֆիզիկական զարգացման հիմնական հատկանիշներ են ընդունվել մարմնի զանգվածը, հասակը և կրծքավանդակի շրջագիծը:

Հիմնախնդրի խորն ուսումնասիրելու արդյունքում ընտրվեցին առավել անհրաժեշտ՝ ըստ Ֆ.Գ.Ղազարյանի «Շարժողական ընդունակությունների բանաձևը» մենագրությունում (2) բերված՝ շարժողական ընդունակությունների դասակարգման մեջ սահմանված, որպես՝ մկանային ուժը զարգացնող, «առավել բազային» սեղմումներ գետնի վրա, որպես՝ ցատկունակությունը զարգացնող, «ոչ առավել բազային» վերցատկ տեղից և հեռացատկ տեղից վարժություններն ու Հարվարդյան ստեպ թեստը:

Ներկայացնում ենք ընտրված վարժությունների նկարագիրը:

Կուրսանտների աշխատունակությունը որոշելու նպատակով անցկացվել է Հարվարդյան ստեպ թեստ՝ հինգ րոպե տևողությամբ աշխատանքի արդյունքում, երբ հետազոտվողը յուրաքանչյուր րոպեի ընթացքում հավասարաչափ՝ 30 անգամ բարձրանում և իջնում է 50 սմ բարձրություն ունեցող աթոռին: Ապա հաջորդող երեք րոպեներից յուրաքանչյուրի ընթացքում չափում ենք սրտի զարկերի հաճախականությունը և ստանում երեք արդյունք, ինչից հետո հաշվարկվում է աշխատունակությունը հետևյալ բա-

նաձևով՝ $\text{VO}_{2\text{max}} = t \times 100 / (f_1 + f_2 + f_3) \times 2$ (Մ.Գ.Աղաջանյան) (3):

Ուժը որոշելու նպատակով որոշվել է այն չափել սեղմումներ գետնի վրա վարժության միջոցով, իսկ որպես նորոյթ՝ ցատկունակությունը որոշվեց վերցատկ տեղից և հեռացատկ տեղից վարժություններով: Վերցատկ տեղից վարժությունը որոշվել է Աբալակովի գործիքի կիրառմամբ, իսկ հեռացատկ տեղից վարժությունը՝ նշագծից ցատկով ցատկափոսի մեջ՝ հեռավորության չափմամբ:

Ռազմակիրառական հմտությունները որոշելու համար ընտրվել են. թիվ 24՝ ընդհանուր ստուգողական վարժություն միասնական արգելագոտում, թիվ 25՝ հատուկ ստուգողական վարժություն՝ արգելագոտիներում և թիվ 27՝ վազք ստորաբաժանման կազմով՝ արգելագոտու հաղթահարմամբ (1):

Ընտրված վարժություններն առավելագույնս մոտեցված են ռազմականին: Այսպես՝ թիվ 24՝ ընդհանուր ստուգողական վարժություն միասնական արգելագոտում կատարվում է առանց զենքի: Տարածությունը՝ 400 մ: Ե՛ր՝ խրամատում կանգնած, վարժությունը սկսվում է նոնակները նետելով, ապա դուրս ցատկելով խրամատից՝ մտնելով վազքուղի, վազել 100 մետր, շրջանցելով դրոշակը՝ ցատկել 2.5 մ փոսի վրայով, վազքով հաղթահարել լաբիրինթոսը, մազլցելով անցնել ցանկապատը. բարձրանալ

քանդված կամրջի վրա, վազել գերանների վրայով, ցատկով անցնել փվածքը, հասնել վերջնամաս և ցատկել ներքև: Հաղթահարել քանդված սանդուղքի երեք աստիճանները, յուրաքանչյուր աստիճանից հետո, երկու ոտքով դիպչել գետնին, որից հետո շարունակել վազքը, ցատկել փոսը, անցնել հաղորդակցման ուղին, դուրս գալ ջրափոսից, ցատկով անցնել պատի վրայով, թեք սանդուղքով բարձրանալ չորրորդ աստիճանի վրա և իջնել քանդված աստիճանի սանդուղքներով: Հաղթահարել քանդված կամուրջը, իջնել թեք տախտակով, ցատկել 2մ փոսի վրայով, շրջանցել դրոշակը և վազքով վերադառնալ ելման կետ(1):

Թիվ 25՝ հատուկ ստուգողական վարժությունն արգելագոտիներում կատարվում է ավտոմատով, երկու փամփշտատուփով, պայուսակով և հակագազով: Տարածությունը՝ 400 մ: Ելադիրք՝ զրահափոխադրիչի կողային մասում: Բարձրանալ զրահամեքենայի վրա, վայր ցատկել հակառակ կողմից: Վազել 200մ դեպի խրամատը, ցատկել խրամատ և հագնել հակագազը: Դուրս ցատկել խրամատից, անցնել գերանի վրայով, հաղթահարել փվածքը, ցատկել փոսը, հետնամասից 40 կգ-ոց արկղը տեղափոխել առաջամաս և նորից հետ տանել: Հանել հակագազը և տեղավորել պայուսակում, դուրս ցատկել փոսից, անցնել լաբիրինթոսը, թեք տախտակով

բարձրանալ ցանկապատի վրա, վազել գերանի վրայով՝ ցատկելով փվածքների վրայով, վայր ցատկել, ցատկերով անցնել քանդված սանդուղքը, վերջին աստիճանից վայր ցատկել, անցնել պատի վրայով, ցատկել ջրիորը, անցնել խրամուղով, նետել նոնակները, դուրս ցատկել խրամատից, հաղթահարել կիսապատը, մտնել ճակատային պատի ստորին պատուհանը, դրանից՝ վերին պատուհանը, այնտեղից էլ անցնել գերանի ամբողջ երկայնքով, հաջորդաբար վայր ցատկել առաջին, երկրորդ հարթակներին ու գետնին և ցատկել խրամատի վրայով՝ հատելով վերջնագիծը (1):

Թիվ 27՝ վազք ստորաբաժանման կազմով՝ արգելագոտու հաղթահարումով: Կատարվում է ջրկի, դասակի կազմով, անձնական զենքով և հակագազով: Վարժության կատարման ժամանակ թույլատրվում է փոխօգնություն՝ առանց զենքը, հակագազը և հանդերձանքը միմյանց փոխանցելու: Ժամանակը որոշվում է վերջին զինծառայողի վերջնագիծը հատելով: Տարածությունը 1100 մետր է (1):

Վազքով անցնել 1000 մ, հաղթահարել արգելագոտու հատվածները, հաղթահարել փոսը, անցնել լաբիրինթոսը, մագլցել-անցնել ցանկապատը, հաղթահարել փված աստիճանները՝ բարձրանալով երեք աստիճան, ցատկել գետնին և անցնել չորրորդ աստիճանի տակով,

անցնել պատի վրայով և ցատկելով խրամուղու վրայով հատել վերջնագիծը (1):

Արգելագոտու հաղթահարում վարժության տիրապետման բարդ գործընթացը՝ մեծաքանակ արգելքների առկայությամբ, տեղի է ունենում բազմաթիվ դժվարությունների հաղթահարման պայմաններում և կրկնություններով, երբ ապագա սպաները դրսևորում են տարբեր կամային հատկանիշներ՝ համառություն, տոկոնություն, վճռականություն, իսկ երբ չի ստացվում՝ հիասթափություն, երբեմն էլ՝ հուսահատություն, սակայն վերջնարդյունքում, չորս տարվա համառ

աշխատանքի շնորհիվ՝ կոփում կամքը և տիրապետում անհրաժեշտ հմտությունների:

Գնահատման մոդելային սանդղակները կազմելու նպատակով գիտափորձին ներգրավվել են I-IV կուրսի բոլոր կուրսանտները: Ուսումնասիրության ընթացքում նախատեսվում էր նշված ընդունակությունների և հմտությունների գնահատումը, ցուցանիշների մշակումը և այդ ցուցանիշների շարադրում՝ ըստ գնահատման 5 (բարձր, միջինից բարձր, միջին, միջինից ցածր և ցածր) աստիճանների:

Աղյուսակ 1.

**ՄՈԴԵԼԱՅԻՆ ՍԱՆԴՂԱԿ
II կուրսի մոդրիարձիգ կուրսանյութերի**

	Տվյալներ և հմտություններ	Ցուցանիշներ				
		բարձր	միջինից բարձր	միջին	միջինից ցածր	ցածր
Ֆիզիկական զարգացում	հասակը (սմ)	178.8 և բարձր	178.7- 176.5	176.4- 172.9	172.8 - 170.6	170.5 և ցածր
	քաշը (կգ)	68.2 և բարձր	68.1- 66.9	66.8- 65.1	65.0- 63.9	63.8 և ցածր
	կրծքավանդակի շրջագիծ (սմ)	92.3 և բարձր	92.2- 90.3	90.2-87 .3	87.2- 85.3	85.2 և ցածր
Շարժողական ընդունակություններ	ՀՍԹ	73.1 և բարձր	73.0 – 71.1	71.0 – 68.1	68.0- 66.1	66.0 և ցածր
	վերցատկ տեղից	52.9 և բարձր	52.8- 51.5	51.4 – 49.3	49.2- 47.7	47.6 և ցածր

աղյուսակ 1-ի շարունակություն

	սեղմումներ գետնի վրա	44.6 և բարձր	44.5-42.3	42.2- 38.6	38.5- 36.2	36.1 և ցածր
	հեռացատկ տեղից	224.7 և բարձր	224.6- 222.5	2224.- 219.1	219.0 - 216.9	216.8 և ցածր
Ռազմակիրառա- կան հմտություններ	թիվ 24 վարժ.	142.8 և բարձր	142.9- 145.6	145.7- 150.2	150.3- 153.0	153.1 և ցածր
	թիվ 25 վարժ.	198.7 և բարձր	198.8- 201.1	201.2- 204.8	204.9- 207.1	207.2 և ցածր
	թիվ 27 վարժ.	269.3 և բարձր	269.4- 272.5	272.6- 277.5	277.6- 280.7	280.8 և ցածր

Տվյալները հաշվարկվել են ըստ կուրսերի: Ներկայացնում ենք II կուրսի մոտոհրաձիգ կուրսանտների ցուցանիշները (աղյուսակ 1): Աղյուսակը ներկայացված է այնպես, որ շարժողական ընդունակությունների արտացոլված յուրաքանչյուր ցուցանիշ ունի իր համապատասխան գնահատականը:

Անդրադառնալով գիտափորձի արդյունքում ստացված ստուգողական և փորձարարական խմբերի ցուցադրած արդյունքների վերլուծությանը՝ կարող ենք փաստել, որ ֆիզիկական զարգացման առումով աճի ցուցանիշների տար-

բերությունը չնչին է կամ բոլորովին չկա (աղյուսակ 2):

Շարժողական ընդունակությունների աճի առումով պատկերն այլ է՝ բոլոր նախատեսված վարժություններում աճը փորձարարական խմբերում զգալիորեն մեծ է, ինչը հաստատում է առաջարկվող ծրագրի առավելությունը, իսկ նշված վարժությունների կատարելագործումն իր հերթին բերում է ռազմակիրառական հմտությունների արդյունքների շեշտակի աճի: Դա ցայտուն երևում է 2-րդ աղյուսակում:

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

II ԿՈՒՐՍԻ ՄՈՏՈՂՐԱՁԻԳ ԿՈՒՐՍԱՆՏՆԵՐԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՄԱՆ

Որակներ	Տվյալներ և հմտություններ	Ժամկետ	Ցուցանիշներ					
			ստուգողական			փորձարարական		
			$x \pm m$	t	P	$x \pm m$	t	P
Ֆիզիկական զարգացում	հասակ (սմ)	սկիզբ	172.6/1.1	1.5	<5	172.9/1.13	1.5	<5
		ավարտ	174.7/0.9			174.9/0.9		
	զանգված (կգ)	սկիզբ	64.1/0.7	2.1	<5	174.9/0.9	1.9	<5
		ավարտ	66.0/0.5			65.3/0.9		
	կրծք.վանդակի շրջագիծ (սմ)	սկիզբ	85.3/0.7	3.1	>1	85.0/0.6	3.7	>1
		ավարտ	88.8/0.8			88.3/0.6		
Շարժողական ընդունակություններ	վերցատկ տեղից (սմ)	սկիզբ	46.2/0.7	3.1	>1	46/0/0.7	7.5	>0.1
		ավարտ	50.4/0.6			54.6/0.9		
	հեռացատկ տեղից (սմ)	սկիզբ	217.1/1.4	2.4	>5	215.2/1.6	4.9	>0.1
		ավարտ	220.8/0.9			225.0/1.7		
	սեղմումներ գետնի վրա	սկիզբ	35.1/0.6	4.7	<0.1	34.7/0.8	9.7	>0.1
		ավարտ	40.4/0.93			46.7.0.9		
	<ՍԹ(միավ)	սկիզբ	65.6/0.7	3.8	>1	65.1/0.7	6.8	>0.1
		ավարտ	69.6/0.8			71.8/0.7		
Ռազմակիրառական հմտություններ	վարժություն թ.24	սկիզբ	153.8/1.3	3.7	>1	150.0/1.2	6.9	>0.1
		ավարտ	147.9/1.1			138.6/1.1		
	վարժություն թ.25	սկիզբ	208.1/1.2	3.5	>1	208.3/1.2	11.2	>0.1
		ավարտ	202.9/0.9			192.7/0.7		
	վարժություն թ.27	սկիզբ	281.8/1.4	4.8	>0.1	285.2/1.2	11.1	>0.1
		ավարտ	275.0/1.3			267.1/1.1		

Եզրակացություն: Մոդելային սանդղակները հնարավորություն են ընձեռում.

1. գնահատել յուրաքանչյուր կուրսանտի շարժողական ընդունակությունների և ռազմակիրառական հմտությունների մակարդակն ուսման տարբեր փուլերում,

2. բացահայտել անբավարար հմտություններ ունեցող կուրսանտներին

և ուղենշել նրանց մեջ այդ որակների զարգացման միջոցներն ու մեթոդները,

3. ըստ ռազմակիրառական հմտությունների զարգացման աստիճանի՝ մոտավորապես հավասար պատրաստություն ունեցող կուրսանտներին բաժանել խմբերի՝ անհատականացնելու և տարբերակելու համար նրանց մարզումային գործընթացը:

📖 ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. ՀՀ ՁՈՒ ֆիզիկական պատրաստության ձեռնարկ, Երևան, 2011, 160 էջ:
2. Ղազարյան Ֆ.Գ., Շարժողական ընդունակությունների բանաձևը, Մենագրություն, Երևան, 2015, 128 էջ:
3. Աղաջանյան Մ.Գ., Սպորտային բժշկություն, Դասագիրք, Երևան, 2015, 462 էջ:
4. Непомнящий С. В., Средства и методы профессионально-прикладной физической подготовки работников отдельных подразделений МВД СССР: Автореферат диссертации КПН, М., 1989., 24 с.
5. Сухоцкий В. И., Теоретический раздел требования военного-спортивного комплекса. М., 1975г., 62 с.

**SCIENTIFIC METHODOICAL BASICS OF MILITARY APPLIED SKILLS
DEVELOPMENT OF MOTORIZED RIFLE CADETS**

PhD of Pedagogy, Associate Professor B.L Yeritsyan

The RA MOD Military University
after V. Sargsyan Yerevan, Armenia

SUMMARY

Key words: military-applied skills, motorized rifleman, pedagogical testing, model scales, overcoming obstacles.

The main task of the RA MOD Military University after V. Sargsyan is the preparation of highly qualified officers. For this purpose a variety of subjects are taught including general and special physical training.

The aim of the research is to determine the factors that shape military-applied skills of all the University cadets, to identify their most important motor abilities, to develop model scales for assessing the state of readiness and to compose practical suggestions.

The research issues involve study of physical development changes of cadets based on a two-year scientific experiment, disclosure of physical training classes workload level and possible ways to increase their efficiency, as well as development and rationale of efficient methodology underpinning military applied skills according to the results of the scientific experiment.

Scientific novelty. As a result of the scientific experiment, for the first time, data have been collected regarding motor abilities and military skills of motorized rifle cadets. Tables have been compiled based on a comparison of mathematical analysis results shown by the cadets of experimental and control groups and the adequate model scales have been composed.

The research methods comprise pedagogical testing, measurement of motor abilities physical development, military applied skills, pedagogical observation, mathematical analysis.

This toolkit tends to find scientifically substantiated data which will allow assessing the quality of physical training process and equipping it with complexes and exercises. This will, in its turn, promote motor abilities and military applied skills of motorized rifle cadets.

The measurements were carried out based on the methodology developed at Moscow Research Institute of Anthropology, according to which the main features of physical development were considered to be body mass, height and chest circumference.

Due to an in-depth study of the issue the most necessary exercises were selected. A Harvard step test was conducted to determine the feasibility of cadets. It was decided to measure the strength through floor squeeze press, and as a novelty, the jumping capacity was defined by the counter-movement jump and standing long jump. Thus, for determining military applied skills number 24, 25 and 27 exercises were chosen.

Emphasizing the importance of physical training and, in particular, its military-applied component, a pedagogical experiment was carried out. Accordingly, model rating scales have been drawn up for motorized rifle cadets. So it became possible to specify and to differentiate the improvement of military-applied skills at any period of the educational process.

НАУЧНО-МЕТОДИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ВОЕННО-ПРИКЛАДНЫХ НАВЫКОВ КУРСАНТОВ МОТОСТРЕЛКОВ

К.п.н., профессор Б. Л. Ерицян
Военный университет МО РА
имени В.Саргсяна, Ереван, Армения

РЕЗЮМЕ

Ключевые слова: военно-прикладные навыки, мотострелки, педагогический эксперимент, математический анализ, модельные шкалы, преодоление препятствий.

Главной задачей МО РА военного университета имени Вазгена Саргсяна является подготовка высококвалифицированных офицеров. Решая эту важную задачу в Военном университете имени В. Саргсяна Министерства обороны РА будущие офицеры изучают много необходимых предметов и занимаются физической подготовкой.

Цель исследования. Определить факторы, формирующие военно-прикладные навыки всех курсантов вузов, чтобы выявить их наиболее важные двигательные способности, разработать модельные шкалы для оценки состояния готовности и составление практических предложений.

Методы и организация исследования включают педагогическое тестирование, измерение двигательных способностей и военно-прикладных навыков, педагогическое наблюдение, математический анализ. Полученные научно обоснованные данные позволили оценить качество организации процесса физической подготовки, усложнить комплексы упражнений, что в свою очередь будет способствовать совершенствованию у курсантов-мотострелков двигательных качеств и военно-прикладных навыков.

Анализ полученных результатов. Впервые, на примере курсантов-мотострелков военного университета имени В. Саргсяна Министерства обороны РА, были получены данные, определяющие их физическое развитие, двигательные способности и развитие военно-прикладных навыков, составлены таблицы, где дается анализ и сопоставлены показатели физической подготовленности курсантов экспериментальных и контрольных групп, составлены модельные шкалы. Подчеркивая важность физической подготовки и, в частности, ее военно-прикладной составляющей, был проведен педагогический эксперимент.

Краткие выводы. Для мотострелковых курсантов составлены модельные оценочные шкалы, благодаря чему легче контролировать, дифференцировать и совершенствовать процесс развития военно-прикладных навыков у мотострелков в любой период учебного процесса.

Հոդվածն ընդունվել է 29.03.2021-ին:

Ուղարկվել է գրախոսման՝ 30.03.2021-ին: